

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Valerii Reginaldi Bvrgvndi Seqvani E Societ: Iesv,
Praxis Fori Poenitentialis**

Ad Directionem Confessarii, In Vsv Sacri sui muneris ...

Regnault, Valère

Mogvntiæ, 1617

Cap. 1. De eo, qui potest absolute ab excommunicatione lata à iure,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78322](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78322)

communicatione: satis patet ex recepto communicare v. su utramque coniungendi: & ex eo, quod excommunicatione quelibet priuando participatione Sacramentorum; iuxta cap. Si celeb. De Clerico excommunicato ministrante, irretitum eadem sic reddat incapax absolutionis Sacramentalis, ut hanc nec licite nec valide accipere possit quādo grauis necessitas aut ignorantia eum non excusat, prout ante expositum est satis plene in fine libri sexti. Sic autem procedemus ut primo loco dicamus de eo qui absolueri potest ab excommunicatione à iure: seu lata cum intentione faciendi statutum. Secundo, de eo qui potest absolueri à lata ab homine, seu lata absque intentione faciendi statutum. Tertio, de eo qui absoluitur. Quarto, de iis quae obseruari debent ad ritū impendendam absolutionem ipsam ab excommunicatione, quando constat incursum esse. Quinto, de iis quae obseruari debent, cum dubitatur an sit incursum. Atque illis addamus quae de excommunicatione Confessarium scire conuenit ad impendendam debitē eandem absolutionem: qualia sunt ea ex quibus pendet excommunicationis validitas, & causa excusantes ab excommunicatione ipsa; & reservatio in Bulla Cœna Domini. Porro de absolutione à suspensione, & interdictione properea non est necesse in presentiarum dicere, quod sine ea Sacramentalis absolutio possit & licita & valida esse, quandoquidem suspensio non excludit ab ea, ut bene docet Caietan. in Summula verbo Suspensionis: neque interdictum obstat, quin eadem impendi possit parato ad faciendum id quod tenetur. & potest: prout habetur ex c. Alma mater, §. Quia verò, De sent. excommun. in 6.

CAPVT I.

De eo qui potest absolueri ab excommunicatione lata à iure.

SVMMARIVM.

- 1 Ab excommunicatione à iure reservata, nullus absolueri potest, nisi is cui facta est reservatio, aut Superior ipsius, aut alius de ipsorum commissione.
- 2 Commissio facta Episcopo à iure ad absolendum à casibus reservatis Papæ.
- 3 Qui habentes ex commissione facultatem absoluenti à casibus reservatis, possunt eam alteri committere.
- 4 Commissio generalis ad absolendum à casibus reservatis, non includit eum casum quem is qui committit negaturus esset in specie.
- 5 Nec item talis commissio inuat pro foro externo.
- 6 Virtute eiusdem commissionis, data absolutio ab omnibus peccatis & censuris, tollit reservationem oblatorum in confessione.
- 7 Commissio generalissima pro articulo mortis.
- 8 Per eam absolui potest ab excommunicatione, is etiam qui non est capax absolutionis Sacramentalis.
- 9 Laico aut cuius alteri non Sacerdoti non est commissæ facultas absoluenti ab excommunicatione in articulo mortis.
- 10 Nomine articuli mortis in hac re comprehenditur probabile mortis imminens periculum.
- 11 Obligatio presentandi se Superiori, imposita ei, quem ob mortis probabile periculum, vel aliam urgentem necessitatem inferior absoluit ab excommunicatione reservata.
- 12 Qui absolueri possunt ab excommunicatione à iure non reservata.
- 13 Difficultas de Parocho, & simplici Sacerdote habente licentiam audiendi confessiones.
- 14 Cur pars affirmans tenenda videatur.
- 15 Potestas facta in c. Nuper De sent. excomm. non est tantum ad absoluentum à minori excommunicatione.
- 16 Eadem ratione censenda est facta Parocho, quæ ceteris habentibus curam animarum, Episcopo inferioribus.
- 17 Talem potestatem Parochus circa suum subditum exercere potest,

etiam extra Parochiam, siue excommunicatio sit à iure communi, siue à particulari.

18 Quomodo Parochus habeat potestatem ad absolendum ab excommunicatione, cum non habeat ad excommunicandum.

19 Habet pro foro tantum interno.

20 Eadem cum Parochis potestate gaudent Sacerdotes simplices qui delegantur ad audiendas confessiones.

21 Notanda pro solutione eorum quæ in contrarium obiciuntur.

22 Prohibitio in hac re Religiosis facta sub excommunicatione reservata.

Excommunicationum à iure quædam sunt reservatæ, hoc est, quarum absolutionem iuris conditor sibi aut alteri reservauit: & quædam non reservatæ, hoc est, quarum absolutionem conditor iuris nec sibi nec alteri reservauit.

De eo qui potest absolueri ab excommunicatione reservata à iure.

SECTIO I.

Reservata à iure nemo potest absolueri, ut omnes consentiunt teste Nauarr. in Euchir. cap. 27. num. 39. in fine, nisi ille cui facta est reservatio: nimirum si Papæ, solus Papæ; si Episcopo, Episcopus tantum; aut etiam Metropolitanus ipsius; cum appellatum fuerit ad ipsum ex cap. Venerabilibus §. 1. De sentent. excommunic. in sexto: non autem inferiores, nisi gratiæ speciali seu gratiosâ, ut loquitur, commissione id fuerit illis concessum, siue ab homine, siue à iure. Atque commissionis factæ ab homine, frequens est in Ecclesia vsus pro priuilegio Summi Pontificis, & facultatibus aliorum Ordinariorum: qui ut possunt iuxta cap. Vltimum, De officio Ordinarij; sic & solent potestatem absoluenti ab excommunicationibus sibi reservatis, concedere extraordinariâ: quantum ad maiorem Dei gloriam, maiusque animarum lucrum conferre iudicauerint, eam ampliando aut restringendo. Ad quam rem spectantiam tradita sunt in proximè præcedenti lib. c. 4. & 5.

Ex commissione autem à iure facta in Concil. Tridentin. sess. 24. De reformat. cap. 6. potest Episcopus absolueri ab omnibus excommunicationibus Sedi Apostolicæ reservatis, cum fuerint occultæ, nec ad forum externum deductæ, quoscumque sibi subditos in sua diocesi, per seipsum aut Vicarium ad id specialiter deputandum in foro conscientie gratiâ absolueri, impositâ salutarî penitentia. Id quod procedere etiam quoad casus bullæ Cœna Domini, prout aduertit Nauarr. in libr. 5. Confessorum. titul. de sentent. excommunic. consilio 43. numer. tertio patet: quia nulla alioqui fuisset ratio cur Concilium speciale mentionem faceret hæreseos, quoad eam restringens illam suam facultatem: quæ si non extenderetur ad casus reservatos in bulla Cœna Domini, nihil spectaret ad hæresim: quæ primò omnium loco in eadem bulla reservatur. Neque obstat, quod in illa ipsa (§. Cæterum) statuitur, ut nullus præter Summum Pontificem à talibus sententiis extra mortis articulum absolueri possit, prætextu quarumcumque facultatum & indultorum per cuiusvis Concilij decreta concessorum. Nam id non habet locum in Concil. Tridentin. quia ut à Vivaldo notat in Candel. aureo capit. De absolutione num. 13. praxis habet ut quando Papa in lege alicuius gratiâ Concilij (maximè cum ipsum adhuc recenset, ut Concil. Trident.) dispensare vult, vel ei derogare id specialiter exprimat. Ad hæc quantumcumque excommunicatio reservata Papæ notoria fuerit: si illa irretitus habeat legitimum impedimentum ad eundem illum personaliter: ut cum quis puer est, aut valde senex, aut foemina, aut infirmus, aut alio simili modo iuste impeditus: eius quoque absolutio iure ipso censetur commissa Episcopo, prout iam à nobis traditum est lib. 1. num. 135. & annotat Henriquez alius in margine suo more citatis lib. 6. cap. 10. §. 1. & 4. item lib. decimo tertio cap. 27. §. tertio Addens quod si nec Episcopus adiri possit, videri quod à Parocho solui queat imposito onere se illi presentandi, cum primum sublatum fuerit impedimentum. Sed iuxta dicta à nobis in fine citati num. 135. id procedere non potest extra casum grauis necessitatis confitendi in quo censetur ab Ecclesia concessa esse Inferiori facultas absoluenti habentem eam reservatam: ut censetur tum in articulo mortis, prout adhuc in eadem prima parte expositum est in præced. num. 58. & aliquot

sequen. tum etiam quouis alio casu in quò necessitas confi-
tendi adiunctam habuerit iustam causam truncandi confes-
sionem: extra quem, ob defectum integritatis ad sacramentalem
absolutionem necessitate ex Christi institutione, non potest quis Sa-
cramenti Pœnitentiæ administratione iuari à suo pâtre.
Vide dicta in numero 80. libri proxime præcedentis.

Observationes de generali commissione ad absolendum ab excommu-
nicatione referuata.

SECTIO II.

7. **O**bserua autem primo, quod attigit Henriquez libro
decimotercio cap. 27. §. quinto, aliquos eorum qui ex
commissione absolueri possunt ab excommunicatione re-
seruata, posse eandem absolutionem rursus alteri committi-
tere: vt Legatum Papæ tanquam Principis summi. Item ha-
bentem ab eod. Summo Principe priuilegium perpetuum,
quo talis commissio annexa sit dignitati suæ ac officio quo
ipse fungitur iuxta illud quod in cap. fin. De Officio Ordin.
dicitur: eos qui possunt ex officio absolueri à certis casibus,
posse absolutionem eiusmodi committere cum videant ex-
pedire. Itemque eum qui delegatus est ad vniuersitatem cau-
sari, cum vi coactiua, & iurisdictione in vtroque foro: vt Vi-
carium generalem Episcopii; aliumve constitutum ad geren-
dum vices Prælati absentis, cuius dignitati & officio prædicta
commissio est annexa priuilegio perpetuo.

8. **O**bserua secundo, quod tum alij quorum meminit
Henriquez ibidem in fine: tum etiam Nauar. & Couar. ille
ad princip. cap. De pœnit. dist. 6. num. 61. & hic ad cap. Al-
ma mater, parte prioris §. 11. num. 15. annotant generalem cõ-
missionem absoluedi ab excommunicatione, minime cõ-
prehendere illam excommunicationem cuius absolutionem
delegans creditur nequaquam in specie commississe iuxta 81.
regulam iuris in 6. Vnde Couar. ipse colligit quod iam tradi-
ditum in proxime præced. lib. cap. 5. in initio: virtute bullarum
& aliarum Apostolicarum litterarum quibus conceditur
absolutio ab omnibus excommunicationibus, etiam referuatis
in Bulla Cœnæ Domini, non posse quem absolui ab ex-
communicatione quam incurritur ob heresim. Colligi quo-
que posse videtur, quod virtute eiusmodi commissionis ab-
solui nequeant illi qui sunt nominatim excommunicati à suo
Superiore. Nam quia id cederet in præiudicium & damnum
eiusdem Superioris, qui impediretur obtinere suorum sub-
ditorum obedientiam, auctoritatemque suam retinere; pro-
ut conatur per talem censuram: non est præsumendus Summus
Pontifex talem absolutionem in se eccle committere: præfer-
serim cum priuilegium semper intelligatur concessum sine
lesione alterius; ex cap. Pastoralis, de priuileg. Vbi glossa, ver-
bo Contineatur id expressit: Neque generalis commissio deroge-
at iurisdictioni cuiusquam; ex cap. Licet, De offic. Ordin.
nisi id in illa sit expressum, ex cit. c. Pastoralis.

9. **O**bserua tertio, Pœnitentem absolutum à Confessario
virtute eiusmodi commissionis generalis nihil iuari in foro
exteriori vt Couar. in seq. num. 16. probat: tum aliunde,
tum ex eo maxime, quod stylyus vetustissimus curiæ Romanæ
habet Summum Pontificem non consueuisse per lubeum
aut Bullas, Confessarijs Sacerdotibus committere ea quæ
forum contentiosum concernunt: sed tantum quæ ad for-
um pœnitentiale, conscientiaque purgationem spectant.
Atque hinc est, quod iuxta glossam ad cap. De his sub finem,
De accusationibus: ille qui virtute talium bullarum absolu-
tus est, etiam peractâ pœnitentiâ imponi à Confessario,
possit in foro exteriori accusari; perinde ac ante absolutionem;
quoniam examinatio quæ fit in iudicio conscientia, vt
Couar. quoque arguuntur, præcipue fit ad satisfactionem di-
uinæ offensæ: & ideo præter illam debet, alia esse in foro ex-
teriori ad satisfactionem Reipub. Quod tamen intellige, nisi
in ipsis litteris Apostolicis expressum sit, vt nonnunquam so-
let esse eadem Couar. in ibid. vers. hac deinde, absolutionem à
Confessario delegato datam in foro exteriori prodesse, &
immunem efficere.

10. **O**bserua quarto, Si quis consteatur Sacerdoti à quo vir-
tute eiusmodi commissionis generalis potuit ab omnibus
peccatis & censuris absolui, & inter confitendum per obli-
uionem omittat aliquod peccatum propter quod exco-
municatus est excommunicatione referuata Superiori, ipsum

manere ab hac liberum, si ab eodem Sacerdote, vt solet, gene-
raliter absolutus sit ab omni peccato & vinculo excommuni-
cationis: ita vt id ipsum peccatum recurrans in memoriam
sufficiens illud subijciat clauibus de eo confitendo Sacer-
dote proprio, etiam non habenti potestatem absoluedi à re-
seruatis. Ita docent alij citatis Nauar. & Couar. ille in Enchir.
cap. 26. num. 13. & hic in eod. §. 11. num. 12. Vide quæ dicta
sunt in proxime præced. libri cap. septimo.

Observationes peculiæres de eadem commissione; factæ pro
articulo mortis.

SECTIO III.

7. **O**bserua quinto; omniura amplissimam esse generalem
commissionem absoluedi ab excommunicationibus
referuatis concessam in articulo mortis. Nam ex Conci. l. Tri-
dent. sess. 14. cap. 7. ea est absoluedi à quavis excommuni-
catione, à quocumque & quomocumque lata & quantum-
cumque referuata, cuius Sacerdoti concessa: ita vt eam ab-
solutionem impendere de iure in eo articulo possit, simplex
etiam Sacerdos. Ad cuius rei intelligentiam, vide notata in
in præcedenti lib. 1. nu. 9. & aliquot sequentibus; ad no-
strum institutum sufficientia.

8. **O**bserua sexto, quod etsi quilibet Sacerdos (prout in cit. §.
11. num. 9. sub finem Couar. ex Palud. notat) ideo possit in articulo
mortis absolueri ab omni excommunicatione, quod eo
tempore sacramentaliter à peccatis absolueri sit illi concessum:
nec sacramentalis absolutio aliter ministrari valeat,
quam præmissa absolutio: eo tamen non obstante fieri
posse, vt is qui inuenitur non dare signa contritionis suffi-
cientia ad obtinendam sacramentalem absolutionem, va-
leat ab excommunicatione absolui; prout traditum est à Na-
uar. in Enchir. cap. 26. num. 27. & cap. 27. num. 271. in regu-
la 6. Confessariorum. Et pater per illud, quod Concilium
Tridentin. loco citato habet omnem Sacerdotem, quoslibet
pœnitentes à quibuslibet non modo peccatis sed etiam cen-
suris absolueri posse constetque incapacem absolutionis
sacramentalis, posse valde à censuris absolui; iuxta cap. A
nobis 2. De senten. excommunicationis.

9. **O**bserua septimo, difficultatem esse inter authores (quos
in vtramque partem commemorat Georg. Sayrus lib. 2. The-
sauri casuum conscientia cap. 21. num. 3.) num in mortis articulo
censeatur laico concessa facultas, vt deficiente alio qui ab-
soluat ipse possit valide ab excommunicatione absolueri.
Partem autem negantem magis receptam esse (quod Hen-
riquez notat lib. 13. cap. 27. num. 4. Idque merito: quia talis ab-
solutio actus est iurisdictionis Ecclesiasticæ, quæ laico con-
uenire non potest nisi forte ex Papæ aut generalis Concilij
delegatione. Delegatum vero esse laico à Papa vel Genera-
li concilio iurisdictionem ad absoluedum ab excommuni-
catione in articulo mortis; nihil constat. Neque in re tanti
momenti sine certo fundamento agendum videretur. Nihil
constat, inquam, quia Concil. Trident. id ipsum tanti mo-
menti indicasset aliquo modo. Non omnes autem simpli-
citer sed specialiter omnes Sacerdotes ab excommunicatione
in articulo mortis absolueri posse idem Concilium
ait.

Accedit quod, vt iam ante attigimus, propterea censeatur
Ecclesia cuiuslibet Sacerdoti in articulo mortis committere
absolutionem à quavis excommunicatione, quod velit tali
tempore liberam esse à quibusvis peccatis absolutionem; ne
Sacramentum Pœnitentiæ, quod Christus in remedium
peccati instituit, cuiquam tunc desit, cum est maxime ne-
cessarium consequenterque voluerit, omnem eum cui pos-
set communicari potestas absoluedi à peccatis, partem
esse potestatis absoluedi ab excommunicatione propter
necessitatem præmittendi huius absolutionem absolutioni
à peccatis, iuxta communem omnium consensum notat
Couar. in eod. numero 9. Iam potestas absoluedi à pec-
catis cum sit Ordinis Sacerdotalis, nullo modo potest Laico
communicari: ideoque non debet Ecclesia censeri, nisi id
aliunde constet, potestatem absoluedi ab excommunicatione
in articulo mortis committere laico. Adde cum Nauar.
in Enchir. cap. 26. nu. 26. nec alteri non Sacerdoti propter
eamdem rationem.

10. **O**bserua octauo; in hac re quid per articulum mortis in-

telligi debeat, non omnes eodem modo exponere: quid autem sentiendum sit expositum esse in lib. 1. num. 59. Cum qua expositione consentit quod Couar. in cit. §. 11. nu. 8. collegit ex communi doctrina Canonistarum: nimirum quoad rem de qua agimus, periculum verosimile mortis, & articulum mortis æquipollere ita ut ille qui exponitur verosimili mortis periculo, indicetur in articulo mortis constitutus, ad hoc sufficienter, ut à quacumque excommunicatione per quemcumque Sacerdotem absolui possit.

Intellige autem ex Nauarr. in eodem num. 26. si copia desit Superioris: si enim is adiri possit sine moræ periculo, alius non debet (ut ex Innocen. idem in sequent. num. 27. addit) absolueri ab excommunicatione reservata. Quod vero Couar. eam Canonistarum doctrinam monet esse tantum ad vitandam cum moderazione ea, ut tunc demum mortis periculum articulo mortis equipollere, cum eoque confundi censetur, cum prope fuerit ita scilicet: ut mors ipsa verosimili coniectura imminet. Id inquam bonam rationem habet: nempe quod in hac re adeo periculosa, privilegium non sit remere ampliandum interpretatione: quando quidem sine iurisdictione, ac iurisdictionis vsu, absolutio siue à peccatis, siue à censuris nulla est. Adde quod iuxta communem vsum, non quodlibet mortis periculum, sed quale dictum est reputetur moraliter mortis articulus: iuxta quem vsus consentaneum est intelligi privilegium de quo agimus: ideoque datum pro articulo mortis, sic accipi, ut non extendatur ad aliud periculum, quam ad illud in quo satis verosimili coniectura mors imminere censetur via prudentis iudicio, cui standum est in tali re.

II. Observa postremo, ex cap. Eos, De senten. excommunicationis in 6. cum ob periculum mortis, aut aliud quodcumque legitimum impeditur eundem ad eundem Superiorem, cui reservata est absolutio ab excommunicatione, aliquis absolvendus est: debere ei iniungi, etiamsi valeat absolutio, ut cessante tali impedimento, ut v. g. si periculum mortis evaserit quam primum commode poterit se præsentare ei, qui de iure solum absolvere poterat: offerendo se parere ipsius mandatis: siue in suscipienda, quam imposuerit poenitentia: siue in satisfaciendo iis, quibus damnatum intulerit. si que, prout ei iniungitur, se non præsentaverit, incursum denuo eandem excommunicationem: perinde ac eum qui absolutus à Sede Apostolica, vel ab ipsius legato, cum onere præsentandi se suo ordinatio ad suscipiendam poenitentiam, aut ad satisfaciendum iis quos iniuriâ affectis, si tale mandatum exequi contemnat iuxta idem cap. Eos.

Duo autem super hac re movent Caiet. & Nauarr. ille in verbo Excommunic. cap. 69. & hic in Enchir. cap. 27. nu. 46. Prius est tempus quod significant ea verba (quam primum commode poterit) in foro quidem iudiciali decerni arbitrio Iudicis: in foro autem conscientie testimonio conscientie ipsius: met qui absolutus est, nempe si testetur conscientia sua, quod negligens fuerit, aut contemptor mandati accepti, eo testimonio convictus, habendus est perinde ac prius, ligatus excommunicatione reservata. Posterius est non teneri præsentare se personaliter, sed sufficere ut ad id idoneos procuratores mittat: tum quia memoratus Canon, nec ad præsentationem personalem obligat, nec quidquam præcipit ad quod agendum, talis præsentatio necessario requiratur.

De eo qui potest absolvere ab excommunicatione non reservata à iure.

SECTIO IV.

12. **A**b excommunicatione à iure non reservata, seu quam iuris conditor nec sibi, nec alteri reservavit, certum est quod absolvere possit: primum quidem Summus Pontifex, & generale concilium: eiusdem Pontificis legatus in provincia in qua fungitur legatione. Item Episcopus quilibet in sua diocesi, etiamsi excommunicatio sit confirmata, imò & lata, non tamen reservata, à Summo Pontifice, ut passim tradunt Doctores quos magno numero refert Georgius Sayrus in Theatro casuum conscientie lib. 2. cap. 19. num. 2. Et patet ex cap. Nuper, De senten. excommunic. Vbi eius rei hæc ratio redditur, quod conditor Canonis, & privatione illius confirmator, absoluteionem ab excommunicatione per ipsum decreta sibi

specialiter non retinens, eo ipso concessisse videatur alius, facultatem relaxandi illam.

Similiter potest Capitulum, seu ille ad quem, ut Vicarium ab eodem Capitulo electum, pertinet Episcopalis iurisdictione de vacante. Id enim perinde potest, ac Episcopus sedens poterat; iuxta cap. vnicum De maiorit. & obediens. in sexto: pro quo idem Sayrus in seq. num. 7. plures citat. Intelligendum est autem procedere, non modo cum Sedes vacat morte Episcopi, aut renuntiatione, aut translatione aut depositione: sed etiam cum eiusdem deentione à paganis aut schismaticis vel hæreticis: iuxta c. Si Episcopus De supplen. neglig. prælat. in 6.

Potest quoque proprius Sacerdos, prout expressum etiam est in citato cap. Nuper: ubi nomine proprii Sacerdotis ex Navarr. in Enchir. cap. 27. num. 39. & alius quos Sayrus in memorato num. 2. refert, intelligitur quilibet Prælati Ecclesie regularis aut secularis: siue sit privilegio Summi Pontificis à iurisdictione Ordinarij exemptus, siue non sit: dummodo habeat iurisdictionem in vtroque foro. Quod vero idem addit de Parocho, imò & de quovis simplici Sacerdote, qui potest ex delegatione absolvere à peccatis mortalibus, magam habet difficultatem: de qua in vitramque partem plures ac varios authores in sequenti num. 12. idem Sayrus citat: & ante eum Couar. & Henric. ille ad cap. Alma mater par. 1. §. 12. num. 5. & Henric. in summa lib. 13. cap. 28. §. 5. in marg. lit. Q. & S.

Explicatio difficultatis, An Parochus aut simplex Sacerdos licentiam habens audiendi confessiones sufficientem, possit absolvere ab excommunicatione non reservata à iure.

SECTIO V.

Partis negantis Couarrutias loco memorato, fundamentum ponit in eo, quod excommunicare, & absolvere ab excommunicatione sint actus eiusdem iurisdictionis iuxta illud, quod ex D. Ambrosio relatum De poenit. distinct. 1. cap. Verbum, Dominus pariter & solvendi esse voluit & ligandi, qui vtrumque pari conditione permittit. Ergo qui solvendi ius non habet, nec ligandi habet. Item illud quod ibidem glossa ultima citat ex iure civili. De regulis iuris. Nemo qui condemnare non potest, absolvere potest. Ex quibus inferre licet, cum nec Parochus ratione sui officij, nec simplex Sacerdos ratione licentiæ audiendi confessiones excommunicare possit, neque etiam absolvere posse ab excommunicatione. Partem vero affirmantem sequi in praxi (nisi alicubi consuetudine recepta esset in contrarium) nihil prohibere videtur; cum eam Theologi communiter approbent, ut attingunt Couar. & Henric. ille in eodem nu. 5. & hic in cit. litera S, ac Summularij passim non modo recentiores sed etiam antiquiores quorum nonnullos refert Syluester in verbo Absolutio 1. num. 4. Propugnatur autem Suarez tomo 5. ad 3. partem D. Thomæ, disput. 7. sect. 3. à num. 23. & sect. quarta.

Fundamentum vero præcipuum, est sæpius memoratum cap. Nuper: in quo nomen proprii Sacerdotis cui conceditur absolutio ab excommunicatione non reservata, intelligendum esse etiam de parochiali Sacerdote, patet ex eo, quod secundum opinionem communiter receptam teste Couar. non aliunde habeatur quam ex eodem cap. Nuper, quod Parochus possit ab excommunicatione minori absolvere: Et ratio est, quia ut excommunicationem ferre est actus iurisdictionis fori exteriori, sic etiam est ab ead. absolvere: qualem iurisdictionem Parochus nullam habet aliunde annexam suo officio.

Illicite autem et committi tantum iurisdictionem quæ sufficiat ad absoluteionem à minore excommunicatione, ideo dici non potest, quod consequenter dicendum esset quod Episcopus per idem cap. Nuper non possit absolvere à Papali excommunicatione maiore non reservata. Nam licet is habeat iurisdictionem in foro externo, non habet tamen ad soluendum quod Papa ipse ligaverat ex cap. Verbum De poenit. dist. 1. sicut nec ad mutandum ipsius præceptum ex cap. Inferior distinct. 21. Ideo ergo absolvere potest, quod id illi commissum sit iure. Iam verò talis commissio, in ipso cap. Nuper, perinde sit Parocho sub nomine proprii Sacerdotis, ac Episcopo: ut satis intelligitur tum ex illa forma

verborum: à suo Episcopo, vel à proprio Sacerdote poterit beneficium absolutionis obtinere. Item etiam ex ratione generali, quæ subiicitur; quadrante similiter in utrumque, sicut: & in utramque excommunicationem: ut maiorem quàm minorem: ea enim est. Quia conditor canonis, eius absolutionem sibi specialiter non retinuit, eo ipso concessisse videtur facultatem aliis, relaxandi.

16. Neque dici potest per illos, quibus sit talis commissio, intelligi solos habentes iurisdictionem in foro externo. Nam etiam Parochus non habeat talem ratione sui officij, habere tamen potest ex commissione; ita ut nihil ea ex parte impediatur, quin ad ipsam interpretationem extendatur commissio facta in proposito cap. Nuper: præsertim cum excommunicatio cuius relaxationem committitur, sit pœna quam ius Ecclesiasticum, sicut reatus æterni supplicij pœna est, quam ius diuinum imponit ob aliquod peccatum mortale: merito is qui potestatem habet illud (atque adeo reatum æterni supplicij) tollendi per absolutionem, censetur habere pariter (impositâ competenti pœnitentiâ) tollendi excommunicationem ex eo sequentem & quasi naturam, nisi Superior voluntatem suam aliam declaret, ut solet per reservationem. At verò Parochus in sua Parochia, sicut & quilibet Prælati Episcopo inferior, in suo collegio vel conuentu, iure diuino & ordinario, eo ipso quod habet iurisdictionem in foro pœnitentiâ, à quocumque peccato cuiuscumque generis, quia iure diuino nullum est reservatum, potest absolueret: nisi ab homine, hoc est, à Papa vel ab alio Superiore, ipsum referretur. Quare ubi non impedit peccati vel excommunicationis reservatio, idem Parochus suos subditos non minus quam alius Episcopo inferior, censendus est posse absolueret ab excommunicatione non reservata.

17. Quod procedit etiam si illam extra Parochiam incurrit iuxta sententiam receptam teste Nauarr. in Enchir. cap. 27. num. 39. sub finem. Procedit etiam siue excommunicatio sit à iure communi lata per summum Pontificem, aut Concilium generale: siue à iure particulari, lata per Episcopum, aut Episcopalem Synodum vel Concilium provinciale; ut Doctores communiter intelligere notat Suarez in cit. sect. 3. num. 20. eo quod Papa in eod. cap. Nuper generaliter verbo canonis utatur dicens: Quia conditor canonis &c. ita ut quicumque canonem, à quocumque conditus, esset, comprehenderit: in quo non facit iniuriam Episcopis, si pro summa sua auctoritate præscribat modum seruandum in ferenda excommunicatione: cum per id non adimat illis potestatem referuandâ.

Procedit adhuc quantumcumque tale ius particulare sit à Papa confirmatum, nisi confirmando absolutionem referuaret: quia confirmari à Papa aliquid statutum non est maioris roboris & momenti, quam ab ipso conditum esse, ut bene Syluester argumentatur, Absolutio 2. num. 4.

18. Ad fundamentum autem sententiæ eorum qui in proposta difficultate partem negantem sequuntur, respondendum est: Parochum non absolueret propria auctoritate ab excommunicatione non reservata: sed ex commissione quæ iuxta propositum cap. Nuper, illi conditor canonis eam decernentis facta est eo ipso, quod eius absolutionem nec sibi nec alteri referuauit. Iaque licet concedamus excommunicare & ab excommunicatione absolueret ad eandem potestatem spectare: tamen quia Parochis ea committitur tantum ad absoluendum, non autem ad excommunicandum, negantes ipsum posse excommunicare, asserimus posse ab excommunicatione absolueret. Quod si aliquando inter casus Episcopo referuatos inueniatur numerata excommunicatio iuris: id accipi debet de reservatione quoad forum externum, prout notat Henriquez in cit. § 5. Pro quo foro, non esse factam commissionem in dicto cap. Nuper, sed tantum pro interno, declarauit consuetudo utendi eadem.

19. Vnde est, prout loco cit. Nauarr. attingit: quod ea accipienda sit ut procedat tantum quoad forum conscientie: nempe ut possit quidem Parochus absolueret ab ea excommunicatione in foro Pœnitentiâ, non autem in foro contentioso: & absolutus ab ipso, restituitur quidem participationi Sacramentorum & communi præcui Ecclesie; manet tamen obnoxius pœnisi fori contentiosi: quales sunt repellere ab agē-

do: iudicari inhabilis ad beneficium obtinendum: & huiusmodi alia. Cæterum si Episcopus aliquas excommunicationes nulli à iuris conditor referuatas sibi referuaret, non posset Parochus ab his ne quidem in foro Pœnitentiâ suos subditos absolueret: ut expressit Angelus Absolutio 1. num. 2. Et ratio esse potest, quod tale privilegium sit favor factus ipsis quoque Episcopis qui proinde eis prædicare non debent.

20. Potro quod de Parochis dicimus similiter intelligendum est de simplici Sacerdote, qui licentiam audiendi confessiones habet, siue ab eodem Parochi siue à quouis alio Ordinario, qui potest iuxta cap. finale. De officio ordin. eam dare. Ita sentiunt es authores refert Henricus loco citato in marg. lit. Y, Probatur verò quia simplex Sacerdos per huiusmodi licentiam acquirit subditos, quos in foro pœnitentiâ non secus ac Parochus potest à mortalibus absolueret. Quæ igitur ratione Canonis conditor nulli referuando absolutionem ab excommunicatione, præsumitur illam Parochi committeret, præsumetur etiam committeret eiusmodi Sacerdoti. Confirmatur: quia appellatio proprii Sacerdotis extenditur ad omnem illum qui iurisdictionem habet absolueret à peccatis mortalibus: cum quatenus munus eiusmodi exerceat, Vicem subeat proprii Sacerdotis. Quo fit ut absolutio quæ ipso iure committitur proprio Sacerdoti, ei quoque competere intelligi possit: præsertim cum, ut nomen, sic munus habet cum Ordinario commune, absolueret à mortalibus: sicque rationes ante propositæ pro Parochi, pariter pro eo procedunt.

21. Nonnulla autem in contrarium obicit possunt, quæ Suarez in sequenti sect. 4. num. 10. & aliquot sequentibus proponit, & bene soluit. Satis est notare ad occurrendum illis: quando simplici Sacerdoti licentia simpliciter datur audiendi confessiones, licentiam absolueret ab excommunicatione simul dari: non tamen ab eodem à quo illa datur sed à iure de quo agimus. Item simplicem Sacerdotem ex ipso quod absolueret potest à peccato veniali, habere à iure potestatem absolueret à minore excommunicatione, quæ est eiusdem absolutionis impedimentum, nec referuatur Superiori.

22. Aduerte obiter Religiosis sub excommunicatione referuata Papæ prohibitum esse in Clementina 1. De privilegiis, ne absoluant quemquam excommunicatum à canone; præterquam in casibus expressis à iure (nempe de sententiâ excommunic. cap. Monachi, & cap. Cum illorum) ut glossa ad eandem Clement. notat verbo Expressis: vel ad quos extendantur privilegia Sedis Apostolicæ, quæ fuerint ipsis concessa. Quo fit ut probe tenere debeant quæ & quanta sunt talia privilegia.

CAPVT II.

De eo qui absolueret potest ab excommunicatione lata ab homine.

SVM MARI VM.

23. Generale documentum dære proposita.
24. Ampliationes regulæ eum qui excommunicationem tulit posse ab ea absolueret.
25. Successor potest absolueret excommunicatum à suo prædecessore.
26. Potest & Superior, ab inferiore excommunicatum.
27. Quatenus non possit aut non debeat Episcopus absolueret ab excommunicatione lata per suum inferiorem.
28. Archiepiscopus non potest absolueret excommunicatum à suo Suffraganeo, nisi appellatum sit ad ipsum.
29. Qui excommunicationem tulit, potest per suam delegatum ab ea absolueret.
30. Ab excommunicatione generaliter lata ab homine, idem potest absolueret, qui à lata iure.
31. Casus in quibus is, qui tulit excommunicationem, non potest ab ea absolueret.
32. Is qui in aliquem nominatim tulit excommunicationem, non potest ab ea absolueret, si à Papa ex certa scientia confirmata sit eius sententia.
33. Ex mandato Pape excommunicans aliquem quando possit taliter excommunicatum absolueret.
34. De absolutione ab excommunicatione quam tulit sufficientem habens.